

2 octombrie 2008

Comunicat privind solicitarea CSM de sesizare a Curtii Constitutionale cu privire la legea ANI

Transparency Internațional România își exprimă profunda indignare cu privire la modul în care o serie de instituții publice, chemate să asigure fundamentele statului de drept, înțeleg să încurajeze nerespectarea unor dispoziții legale pe care le consideră „incomode”, interpretarea acestora în mod subiectiv și înlăturarea aplicării lor prin declararea neconstituționalității.

Transparency International România apreciază că rațiunile invocate de Consiliul Superior al Magistraturii în cererea de sesizare a Curtii Constitutionale, cu privire la constatarea neconstituționalității Legii nr. 144/ 2007, nu pot fi primite ca motivare a neconstituționalității acesteia pentru identitate de rațiune cu cele care vizau un alt act normativ, câtă vreme contextul și formularea textelor criticate nu este identică cu cele la care se face referire.

Acest tip de abordare este efectul unui regim protecționist invocat și aplicat de magistrați și reprezintă o sfidare gravă a normelor de transparență care ar trebui să guverneze activitatea oricărei persoane aflate în serviciul unei instituții publice. Situația creată este cu atât mai gravă cu cât, în mod constant, Consiliul Superior al Magistraturii nu respectă standardele de transparență în ceea ce privește deciziile adoptate. În speță ne referim la faptul că “Punctul de vedere al Direcției legislație, documentare și contencios nr. 752/L/19022/2008 privind efectele Deciziei Curtii Constitutionale nr. 453/16.04.2008”, pe care înțelegem că se fundamentează Decizia Plenului de a solicita Avocatul Poporului sesizarea Curtii Constitutionale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 144/2007, nu este publicat, ceea ce face imposibilă cunoașterea conținutului acestuia.

Gestul CSM este de natură să întărească percepția despre această instituție că încurajează o abordare autocratică și autarhică în ceea ce privește raportul puterii judecătorești cu celelalte puteri în stat și cu societatea. CSM, prin gestul, său arată că este mai pregnant un sindicat profesional decât o autoritate publică care protejează interesul general. În aceste condiții și ultimul tip de control pe care îl puteau avea societatea sau alte instituții ale statului în privința integrității magistraților se vrea anulat. Atragem atenția Consiliului Superior al Magistraturii că se plasează pe un plan periculos în care este posibil ca reacția societății și a celorlalte puteri în stat să fie una fermă și fără echivoc. Principiul echilibrului și controlului reciproc între cele trei puteri în stat nu se poate înlocui cu atitudinea discreționară a puterii judecătorești atâta vreme cât democrația nu este înlocuită cu magistrocrația prin amendarea Constituției.

Asemenea abordări pot conduce, dacă forțăm raționamentele, la concluzia că este justificat și pentru societate să nu mai permită nici ea controlul magistraților asupra ei, câtă vreme la rândul său nu are capacitatea de control prin transparență asupra magistraților. Încercăm să conturăm, cu tuse groase, situația pe care CSM, prin protecționismul inadmisibil, a creat-o în echilibrul conceptelor și în raportul de drepturi individuale ale unor categorii profesionale față de dreptul general la transparență și control al societății asupra persoanelor care exercită prerogativele puterii de stat.

Reamintim CSM că în lumina prevederilor constituționale, drepturile și libertățile individuale pot fi limitate prin lege în mod expres și pentru cauză de ordine publică. Dacă persoanele pe care încearcă să le protejeze CSM sunt avantajate mai degrabă de dreptul la confidențialitate privind averile sau interesele lor, atunci acestea pot părăsi pozițiile publice pe care le ocupă și pot trece în viața privată unde tuturor ne este respectat dreptul la confidențialitatea averii și a intereselor noastre particulare. Dacă însă doresc să exercite prerogativele puterii publice, atunci vor trebui să respecte constrângerile statutului de funcționar, magistrat sau demnitar.

Ne exprimăm convingerea că punctul de vedere al CSM nu reprezintă punctul de vedere al majorității magistraților și de aceea considerăm că este periculos și incorect față de magistrați să fie puși în situația de a se plasa deasupra dreptului cetățeanului la transparență și să fie supuși criticilor societății, doar pentru că anumite decizii se iau în numele lor, fără consultarea lor și pentru protejarea unor cazuri individuale.

În acest context, Transparency International România solicită în mod ferm Avocatului Poporului să respingă cererea Consiliului Superior al Magistraturii de sesizare a Curtii Constitutionale, întrucât acest mod de gestionare a luptei împotriva corupției riscă să compromită în mod grav capacitatea instituțiilor publice de a-și îndeplini competențele legale în această materie, iar în lipsa unor reacții concrete, să devină reprezentativ pentru România și să decredibilizeze orice eforturi de combatere a corupției. Mai mult, Transparency International Romania subliniază că instituția Avocatului Poporului nu se

poate pronunța pe o cerere a unei instituții a statului care, prin ea însăși, reprezintă încălcarea unui drept al cetățeanului, și anume cel la transparență, prevăzut de Legea nr. 52/2003. Este de datoria Avocatului Poporului să respingă orice solicitare a CSM până când această instituție nu se va conforma normelor ce conferă și recunosc drepturi pentru cetățenii României.

Totodată, Transparency International România solicită instituțiilor publice din România să abordeze cu maximă responsabilitate mesajele publice pe care le transmit, în mod direct sau indirect, prin acțiunile derulate și să se asigure că acestea nu incită la nerespectarea legii, ci la respectarea ei.

Persoana de contact:
Victor Alistar – Director Executiv, TI Romania
(victor@transparency.org.ro).